Talousyksikkö

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 28.9.2023

Puolustusministeriön hallinnonalan osuus hallituksen esityksessä vuoden 2023 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 15/2023 vp)

Vuoden 2023 toinen lisätalousarvioesitys sisältää puolustusministeriön hallinnonalan osalta Ukrainan materiaalituen korvaushankintojen rahoitusta, puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksien menoajoitusmuutoksia, kevään lisätalousarviossa vakiintuneen käytännön mukaisesti tehtävät indeksi- ja valuuttakurssimenojen tarkistukset sekä joitakin määrärahamuutoksia, joita ei ole otettu huomioon varsinaisessa talousarviossa. Nettomääräisesti nämä muutokset lisäävät vuoden 2023 määrärahoja yhteensä noin 212,6 milj. euroa.

1 Määrärahojen muutokset

Lisätalousarvioesitys sisältää seuraavat määrärahamuutokset hallinnonalan momenteille:

Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala	**Milj. euroa**
TA 2023	6 188,642
27.01.01 (Puolustusministeriön toimintamenot)	-0,549
27.01.29 (Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot)	-240,000
27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot)	+133,263
27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat)	+304,391
27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta)	+12,256
27.10.50 (Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen)	-0,285
27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot)	+3,547
Muutokset yhteensä (LTAE II 2023)	**+212,623**
Määrärahat yhteensä muutosten jälkeen	6 401,265

Momentille 27.01.01 (Puolustusministeriön toimintamenot) esitetään vähennystä 1,013 milj. euroa siirtona momentille 24.01.01 (Ulkoasiainhallinnon toimintamenot) johtuen Brysseliin Suomen Nato-asioiden erityisedustustoon sijoitetun puolustusministeriön henkilöstön palkkausmenoista ja lisäystä 464 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

Momentilla 27.01.29 (Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot) esitetään arviota puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenoksi vähennettäväksi 240 milj. eurolla. Muutos aiheutuu momenttia 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta) koskevan arvonlisäveromenoarvion vuosittaisen jakaantumisen tarkentumisesta.

Momentille 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) esitetään nettolisäystä 133,263 milj. euroa, jossa on

- lisäystä 61,727 milj. euroa vuoden 2022 toteutuneita kustannustasotarkistuksia
- lisäystä 30,831 milj. euroa palkkausten tarkistuksia
- lisäystä 30,509 milj. euroa siirtona momentilta 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat)

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

- lisäystä 9,338 milj. euroa Ukrainalle annettavaan tukeen liittyvistä kustannuksista
- lisäystä 1,925 milj. euroa HW320-vaurioitumisesta aiheutuviin kustannuksiin
- lisäystä 1,533 milj. euroa vuoden 2022 aiheutuneisiin valuuttakurssitappioihin
- lisäystä 0,4 milj. euroa Nato-huippukokouksesta (Vilna) aiheutuneista kustannuksista
- vähennystä 3 milj. euroa tilausvaltuuden menoajoitusmuutoksena.

Momentille 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) esitetään lisättäväksi nettona 304,391 milj. euroa, jossa on

- lisäystä 230,008 milj. euroa Laivue 2020 -hankkeen vanhenevan siirtomäärärahan budjetoinnista uudelleen Laivue 2020 -tilausvaltuuteen. Muutos ei vaikuta hankkeen kokonaisrahoitukseen.
- lisäystä 39,037 milj. euroa ja vähennystä 9,577 milj. euroa hankkeiden rahoitusprofiilien tarkentumisesta aiheutuneista muutoksista
- lisäystä 37,552 milj. euroa vuoden 2022 toteutuneita kustannustasotarkistuksia
- lisäystä 30 milj. euroa siirtona momentilta 27.01.66 (Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet). Määräraha budjetoidaan uudelleen käytettäväksi Ukrainaa tukeviin materiaalihankintoihin.
- lisäystä 7,595 milj. euroa vuoden 2022 aiheutuneisiin valuuttakurssitappioihin
- lisäystä 285 000 euroa siirtona momentilta 27.10.50 (Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen). Määrärahalla katetaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) käyttämien aseiden ja ampumatarvikkeiden menot.
- vähennystä 30,509 milj. euroa siirtona momentille 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot). Määräraha siirretään kattamaan pääosin korkean hintatason aiheuttamia tarpeita.

Momentille 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta) esitetään lisäystä 28,406 milj. euroa monitoimihävittäjien hankinnan muuhun rahoitukseen vuoden 2022 toteumaan perustuen tehtyä ostovoimatarkistusta sekä 16,15 milj. euroa maksuprofiilin mukaista muutosta.

Momentille 27.10.50 (Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen) esitetään vähennystä 285 000 euroa siirtona momentille 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat).

2 Tilausvaltuuksien muutokset

Momentille 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) esitetään uutta Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 (UKR 2023) -tilausvaltuutta. Valtuuteen siirretään aiemmin lisätalousarvioissa myönnetty Ukraina-tuen valtuus sekä määräraha 775,976 milj. euroa PVKEH 2022 ja PVKEH 2023 -tilausvaltuuksista. Vuonna 2023 päätetyistä avustuspaketeista esitetään lisäystä yhteensä 519,232 milj. euroa.

Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää kasvatetaan 230,008 milj. euroa johtuen edellä mainitun vanhenevan siirtomäärärahan budjetoinnista uudelleen Laivue 2020 -tilausvaltuuteen. Muutos ei vaikuta hankkeen kokonaisrahoitukseen.

PVKEH 2023 -tilausvaltuutta pienennetään yhteensä 434,726 milj. euroa, jossa on huomioitu vähennyksenä 701,963 milj. euroa johtuen siirrosta Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 -tilausvaltuuteen. Valtuudessa on huomioitu lisäyksenä 250,567 milj. euroa Puolustusvoimien kehittämisohjelman hankkeeseen, jonka sopimus on tarkoituksenmukaista solmia vuonna 2023.

PVKEH 2021 -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 44,58 milj. euroa johtuen kahden hankkeen määrärahasuunnitelman täsmentymisestä.

PVKEH 2022 -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 75,693 milj. euroa johtuen siirrosta Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 -tilausvaltuuteen.

Puolustuskyvyn parantaminen 2022 (PVPAR 2022) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 4,57 milj. euroa johtuen momentilla 27.10.01 hankittavasta materiaalista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Momentille 27.10.01 myönnetyn Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää esitetään lisättäväksi 16,216 milj. eurolla 143,471 milj. euroon. Valtuuden menot ajoittuvat vuosille 2023–2028. Lisäksi esitetään muutos Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuuden menojen vuosittaisiin ajoituksiin.

Ukrainan tukea lukuun ottamatta tilausvaltuudet ja niiden muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

3 Muutokset tuloarvioihin

Momentin 12.27.99 (Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot) tuloarvioon esitetään lisäystä 23,567 milj. euroa johtuen kasvaneesta FMS-tilin korkotuotosta. Tilin saldo on ollut aikaisempaa suurempi F-35-hankkeen ennakkomaksujen ja korkoprosentin vuoksi.

4 Hinta- ja kustannustasotarkistukset sekä valuuttakurssimuutokset hallinnonalalla

Hinta- ja kustannustasotarkistukset

Julkisen talouden suunnitelman mukaan Puolustusvoimien toimintamenojen (pl. palkkausmenot), puolustusmateriaalihankintojen sekä sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen määrärahatasoihin tehdään ennakollinen 1,5 prosentin hinta- ja kustannustasotarkistus. Määrärahojen taso tarkistetaan jälkikäteen vastaamaan kuluttajahintaindeksin osoittamaa hintatason muutosta (indeksimuutoksen vuosikeskiarvo) Puolustusvoimien toimintamenojen ja sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen osalta sekä teollisuuden tuottajahintaindeksin alaindeksin C28 (Muiden koneiden ja laitteiden valmistus) muutosta (kuukaudet yhteensä/vuosimuutos) puolustusmateriaalihankintojen osalta. Laivue 2020 -hankkeen indeksimenot tarkistetaan jälkikäteen sopimuksissa yksilöityjen indeksien toteuman mukaisina.

Monitoimihävittäjien hankinnan indeksit käsitellään valtioneuvoston hankintapäätöksen mukaisesti siten, että Yhdysvaltojen kanssa tehdyt Foreign Military Sales (FMS) -sopimukset sisältävät noin 2 prosentin indeksivaikutuksen. Monitoimihävittäjien hankinnan Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden sitomattomaan osuuteen tehdään ennakollinen 1,5 prosentin kustannustasotarkistus.

Monitoimihävittäjien hankinnan muun rahoituksen käyttämättä olevaan osuuteen tehdään ostovoimakorjaus 1,5 prosenttia, joka jälkikäteen tarkistetaan toteuman mukaisina indeksiyhdistelmällä (rakennuskustannusindeksi 70 % ja palvelujen tuottajahintaindeksi 30 %).

Valuuttakurssimuutokset

Hallituksen talousarvioneuvotteluissa 20.11.2012 sovitun momenttien 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) ja 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) valuuttakurssien käsittelyä koskevan menettelytavan mukaan valtuuksilla sidottujen hankintojen enimmäismäärät sidotaan asianomaisen talousarviovuoden voimaantulopäivän valuuttakurssitasoon ja kurssivaihteluista aiheutuvat määrärahalisäykset tai määrärahavähennykset esitetään budjetoitavaksi toteutuneen kurssikehityksen mukaisena seuraavan vuoden kevään lisätalousarviossa momenttien 27.10.01 ja 27.10.18 määrärahojen lisäyksinä tai vähennyksinä. Edellä mainittua menettelytapaa sovelletaan myös momentille 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot).

Momentilla 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta) F-35-hankkeen pää- ja asesopimukset on tehty Yhdysvaltain dollareissa. Valuuttakurssien laskenta on kiinnitetty lopullisen tarjouspyynnön lähettämispäivään 29.1.2021. Hankintamalli edellytti, että tarjoaja tiesi valuuttakurssitason tarjousta tehdessään. Yhdysvaltoihin tehdyistä maksuista on muodostunut valuuttakurssimenoa vuonna 2022 noin 88,6 milj. euroa ja vuoden 2023 kesään mennessä noin 86,3 milj. euroa. Valuuttakurssimenoon on budjetoitu määrärahaa valtion talousarviossa 88,6 milj. euroa vuonna 2022 ja noin 271,2 milj. euroa vuonna 2023.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi